

Оцінка інфляції за липень 2017 року

У липні 2017 року споживча інфляція уповільнилася в місячному вимірі (до 0.2% порівняно з 1.6% у червні) завдяки сезонному зниженню цін на плодоовочеву продукцію та одяг та взуття. У річному вимірі інфляція становила 15.9%. Фундаментальний інфляційний тиск залишився помірним – базова інфляція становила 0.1% у місячному та 7.3% у річному вимірі.

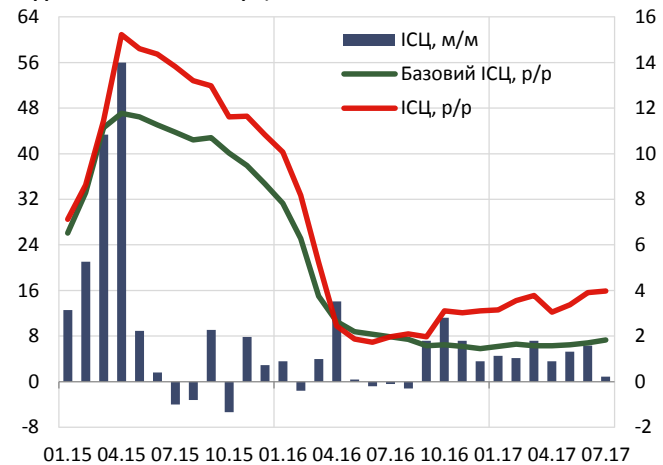
Фактична інфляція перевищила траєкторію прогнозу Національного банку, оприлюдненого в Інфляційному звіті (липень 2017 року), що насамперед пояснюється вищими за прогнозовані темпами зростання цін на сирі продукти та посиленням впливу адміністративних факторів.

Базова інфляція як у місячному, так і річному вимірі в цілому відповідала очікуванням. На тлі сприятливої ситуації на валютному ринку та стабілізації інфляційних очікувань прогнозовано продовжувало сповільнюватися зростання цін на одяг та взуття (до 1.2% р/р). Також стабільно низькими залишались темпи зростання цін на інші непродовольчі товари (3.3% р/р). Водночас вторинні ефекти від підвищення цін на м'ясо та молоко зумовили збереження тиску на ціни відповідних продуктів харчування з високим ступенем обробки (м'ясні та ковбасні вироби, масло, кисломолочні продукти тощо). Очікувано прискорилося зростання цін на послуги, що належать до показника базової інфляції (послуги закладів відпочинку та культури, ресторанів та кафе, санаторно-курортних установ, стоматологічні та консультативні медичні послуги). Крім того, тривало підвищення тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій (на 8.8% м/м та 48.7% р/р).

Зростання цін на сирі продовольчі товари суттєво прискорилося (до 25.5% р/р). Темпи їх зростання виявилися вищими за очікувані, насамперед через подальше подорожчання м'яса та молока, а також помірніше, ніж очікувалося, сезонне зниження цін на овочі та фрукти. Зокрема, зростання цін на м'ясо прискорилося до 30.6% р/р через зниження його пропозиції на тлі значних обсягів експорту та зменшення поголів'я. Крім того, зовнішній попит та зростання світових цін призвели до подальшого прискорення зростання цін на молоко (до 27.3% р/р). Попри сезонне зниження цін на овочі та фрукти в місячному вимірі, воно було менш суттєвим, ніж очікувалося. Це пояснюється більш тривалим, ніж очікувалося, відображенням впливу зміни підходів ДССУ до врахування цін на сезонну плодоовочеву продукцію¹. У результаті, зростання цін на овочі в річному вимірі прискорилося до 59.9% р/р. Крім того, уповільнення зростання цін на фрукти (до 23.8% р/р) було помірнішим, ніж прогнозувалося, через подальше відображення впливу заморозків на скорочення врожаю ягід та фруктів, а також зниження пропозиції окремих імпортованих фруктів (зокрема винограду) порівняно з минулим роком.

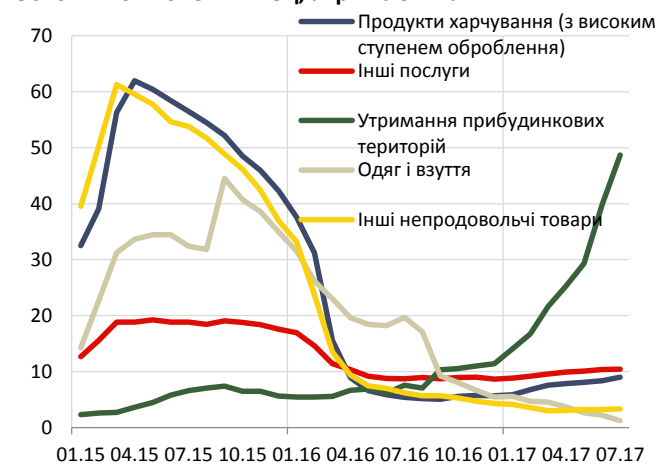
Зростання цін та тарифів, що регулюються адміністративно, уповільнилося до 27.9% р/р, насамперед за рахунок сприятливої бази порівняння (у липні минулого року відбулося

Індекси споживчих цін, %

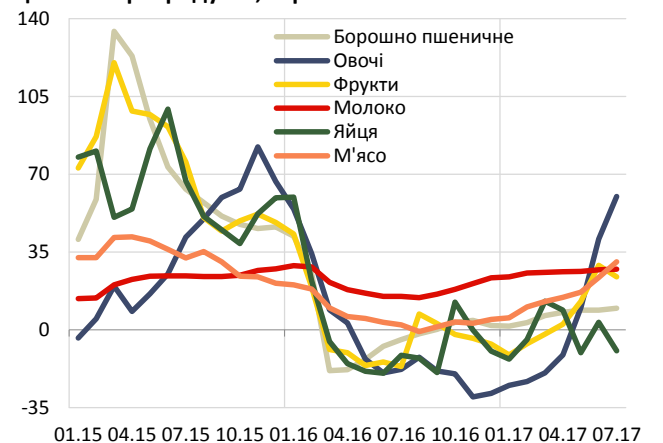
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти БІЦЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Ціни на сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

¹ Детальніше про зміну методології у «Оцінці інфляції за червень 2017 року»

підвищення тарифів на гарячу воду). Проте значення цього показника виявилось вищим за прогноз унаслідок помірнішого уповільнення зростання цін на тютюнові вироби (до 43.2% р/р, у місячному вимірі ціни зросли на 3.3%). Це може пояснюватися як відкладеними ефектами проблем з дистрибуцією товарів вітчизняного виробництва, так і нижчою пропозицією імпортованих товарів на тлі їх вищої вартості. Крім того, прискорилося зростання вартості залізничних пасажирських перевезень (до 6.4% р/р порівняно з падінням на 0.3% р/р у червні) через зростання вартості додаткових послуг (постільної білизни, комісійного збору під час продажу квитків). Також очікувано прискорилося зростання вартості автомобільних пасажирських перевезень, зокрема на тлі зростання тарифів на проїзд у міському транспорті в Києві.

Ціни на паливо, як і прогнозувалося, сповільнили зростання до 9.7% р/р (знизилися на 1.1% м/м) на тлі зниження цін на нафту в попередні місяці та сприятливої ситуації на валютному ринку.

У липні 2017 року тривало сповільнення зростання індексу цін виробників до 23.3% р/р (з 26.3% р/р у червні). У місячному вимірі ціни зросли на 1.8%. Як і в попередні місяці, динаміка індексу цін виробників визначалася насамперед впливом цінових тенденцій на світових товарних ринках. Зокрема, підвищення світових цін на залізну руду призвело до прискорення зростання цін у добуванні металевих руд (до 36.1% р/р). Також дещо прискорилося зростання цін у добуванні сирової нафти і природного газу (до 10.0% р/р) під впливом незначного збільшення світових цін на нафту. Як наслідок, зростання цін у добувній промисловості пришвидшилося до 35.7% р/р (з 30.5% р/р у червні).

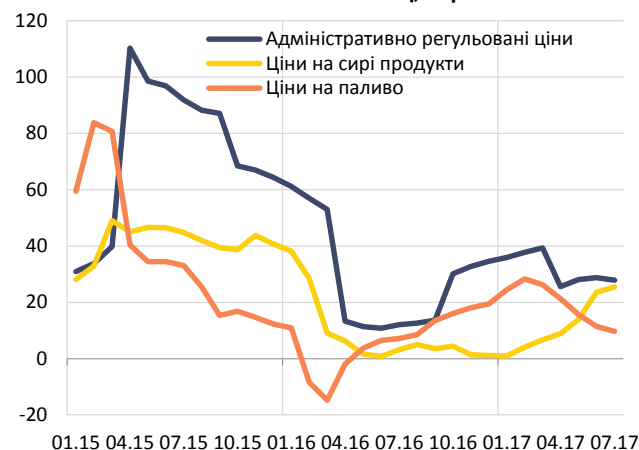
У металургійному виробництві зростання цін також прискорилося до 21.7% р/р (з 20.8% р/р у червні) на тлі зростання цін на сталеву продукцію на зовнішніх ринках. Водночас темпи зростання у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, незважаючи на зростання в місячному вимірі на 3.6%, знизилися до 52.0% р/р на тлі сприятливої бази порівняння минулого року (у липні 2016 року спостерігалось зростання вартості та нестабільне постачання сировини для виробництва коксу та нафтопродуктів).

Зростання цін у харчовій промисловості уповільнилося до 14.7% р/р (з 16.5% у червні), однак динаміка в розрізі окремих галузей була різноспрямованою. Зокрема продовжили знижуватися темпи зростання цін у виробництві напоїв, у тому числі за рахунок уповільнення зростання цін на спирт етиловий. Крім того, на тлі зниження світових цін уповільнилося зростання цін у виробництві цукру. Водночас тривало прискорення зростання цін у виробництві м'яса та м'ясних продуктів (до 26.3% р/р) і молочних продуктів (до 28.9% р/р) на тлі інтенсивного експорту та зростання світових цін. Також помірно збільшилися темпи зростання цін у виробництві хліба, хлібобулочних та борошняних виробів (до 14.9% р/р).

Зростання цін у хімічній промисловості України прискорилося до 15.0% р/р, хоча в місячному вимірі ціни знизилися через сезонне зменшення попиту на добрива з боку сільського господарства. Прискорення зростання цін у липні зумовлене підвищенням цін на світових ринках та відновленням дії антидемпінгових мит на азотні добрива з Російської Федерації.

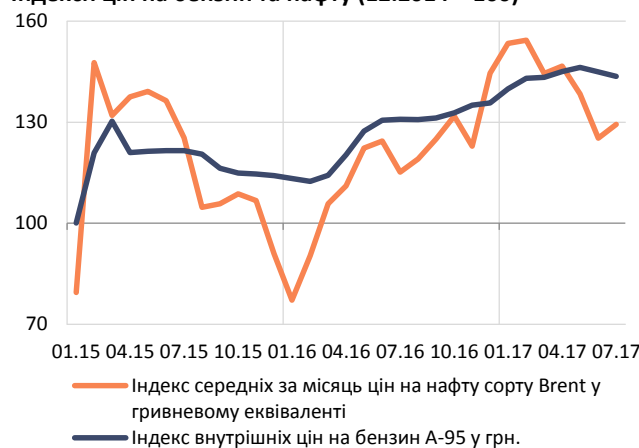
Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря уповільнилося до 31.0% р/р у липні (з 42.5% р/р у червні). Це пояснюється зокрема збереженням

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

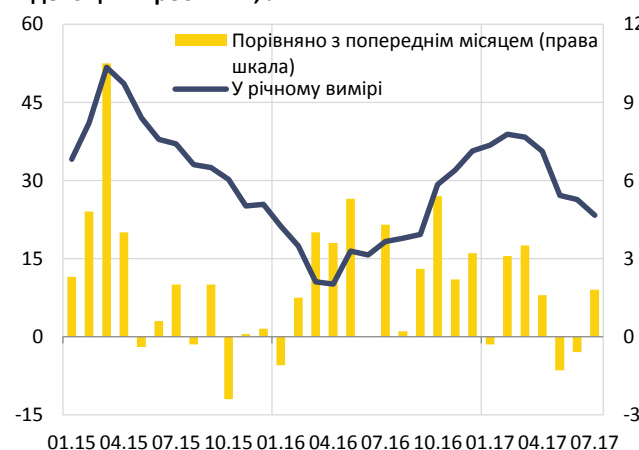
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Індекси цін на бензин та нафту (12.2014 = 100)

Джерело: ДССУ; Thomson Reuters Datastream.

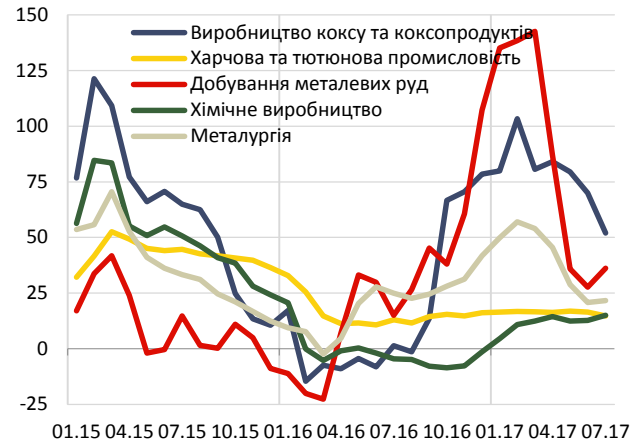
Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

високої частки атомної генерації в загальному виробництві електроенергії та уповільненням зростання цін на електроенергію, що відпускається ТЕС, на тлі збільшення обсягів використання газового вугілля, яке дешевше, ніж антрацит. Водночас у місячному вимірі ціни на електроенергію суттєво зросли (7.7% м/м), що пов'язано із сезонним зростанням вартості електроенергії, що відпускається ГЕС на тлі зменшення припливу води до водосховищ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2017 роках												
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)												
	частка ІСЦ для 2017 року, %	у річному вимірі, %									зміна за липень 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік** †								
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень		
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	12.4	12.6	14.2	15.1	12.2	13.5	15.6	15.9	0.2	
Базова інфляція	57.4	34.7	5.8	6.2	6.6	6.3	6.3	6.5	6.8	7.3	0.1	
Небазова інфляція *	42.6	49.7	17.5	17.9	20.8	22.8	17.7	20.7	25.0	25.2	0.3	
сирі продукти	19.0	40.7	1.2	1.0	4.1	6.7	8.9	13.8	23.6	25.5	-0.2	
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.6	64.4	34.6	35.9	37.8	39.3	25.6	28.1	28.8	27.9	0.9	
паливо	5.0	12.5	19.5	24.5	28.4	26.3	21.3	15.7	11.5	9.7	-1.1	
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)												
Продукти харчування та безалкогольні напої	41.8	41.5	3.3	3.0	5.3	7.2	8.3	10.6	15.0	16.3	0.3	
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	22.7	22.5	26.3	30.2	30.2	28.3	27.5	27.4	26.3	1.6	
Одяг і взуття	5.4	35.0	5.5	5.6	4.7	4.5	3.7	2.7	2.1	1.2	-4.4	
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.5	103.0	47.2	46.6	46.5	49.5	25.1	28.6	29.2	27.8	0.6	
утримання будинків та прибудинкових територій	0.5	5.4	11.5	14.1	16.8	21.7	25.3	29.3	39.9	48.7	8.5	
водопостачання	0.3	23.0	42.1	26.7	24.7	24.1	27.3	37.1	40.0	41.2	1.1	
гаряча вода	0.2	55.8	82.9	82.9	83.2	83.3	83.3	83.0	82.9	15.3	0.0	
природний газ	2.1	273.0	42.0	42.0	42.0	42.0	-4.3	0.9	1.0	1.0	0.0	
центральне опалення	1.2	78.7	89.3	89.7	90.1	90.2	90.2	90.2	90.2	90.0	0.0	
електроенергія	1.0	66.9	60.0	60.0	60.0	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	0.0	
Транспорт	12.1	20.4	11.4	14.9	17.2	16.8	15.7	13.1	11.5	11.1	0.0	
Зв'язок	3.2	7.0	4.0	4.1	4.6	7.1	9.4	9.4	9.4	9.4	-0.1	
Освіта	1.6	24.2	13.7	12.1	11.5	10.7	10.3	9.7	8.9	8.5	0.1	
Окремі компоненти ІЦВ												
	частка ІЦВ для 2017 року, %***	у річному вимірі, %									зміна за липень 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік								
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень		
Індекс цін виробників	100.0	25.4	35.7	36.8	38.9	38.3	35.6	27.1	26.3	23.3	1.8	
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.2	17.6	85.1	109.1	101.0	94.7	75.7	32.4	30.5	35.7	-0.2	
Добування кам'яного вугілля	2.4	-0.8	40.4	43.5	21.0	20.5	35.4	37.1	49.8	51.9	0.5	
Добування сирої нафти та природного газу	4.7	120.3	76.5	123.8	116.2	88.3	94.1	12.0	8.9	10.0	0.5	
Добування металевих руд	5.1	-8.9	107.2	135.2	138.5	142.6	87.0	35.9	27.7	36.1	-1.3	
Переробна промисловість	65.1	23.8	22.6	25.6	28.9	27.5	25.4	21.1	18.7	17.8	0.2	
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.8	36.4	16.2	16.4	16.7	16.6	16.3	16.9	16.5	14.7	1.1	
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.4	4.7	61.7	79.9	103.3	80.6	84.1	79.5	70.0	52.0	3.6	
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.2	24.2	-1.4	4.5	10.9	12.5	14.5	12.4	12.7	15.0	-1.5	
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	31.5	8.5	8.3	9.2	9.0	9.0	9.0	8.7	8.9	0.7	
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	9.5	10.6	11.7	12.2	11.2	11.7	11.5	11.6	0.5	
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	17.3	12.4	41.8	49.9	57.0	54.0	45.5	28.9	20.8	21.7	-1.9	
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	15.5	11.4	9.1	15.4	14.5	16.1	14.2	14.2	16.4	3.3	
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.8	33.2	51.5	37.1	38.7	42.6	44.2	37.9	42.5	31.0	7.0	

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Із січня 2017 року змінено методологію розрахунку індексів споживчих цін. Детальніша інформація на сайті ДССУ.

*** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік.

† Зміна цін за окремими компонентами споживчого кошика згідно з класифікацією НБУ на підставі даних ДССУ уточнена через перегляд методології розрахунку вагових коефіцієнтів.